

VOORSTEL REGIODEAL FOCUS OP VRIJETIJDSECONOMIE

Vrijetijdseconomie: een belangrijke motor voor Drenthe

Drenthe is voor veel Nederlanders bij uitstek de vakantie- en vrijetijdsbestemming in eigen land. Ook steeds meer buitenlandse toeristen weten Drenthe te vinden. Ze komen om te genieten van de prachtige en unieke natuur, de rust en de ruimte, maar ook omdat er in Drenthe veel te beleven en ontdekken is. Denk bijvoorbeeld aan dierenpark Wildlands, de TT-Assen en toonaangevende theatervoorstellingen op verrassende locaties. En natuurlijk op cultuurhistorisch vlak: de hunebedden, Herinneringscentrum Kamp Westerbork en het Gevangenismuseum Veenhuizen. Kortom: Drenthe staat voor een topvakantie!

Met een omzet van 1,7 miljard euro is de vrijetijdseconomie een belangrijke motor van de Drentse economie. Ten opzichte van de rest van Nederland speelt daarbij het aantal overnachtingen een relatief grote rol: het levert Drenthe jaarlijks zo'n 300 miljoen op. Daarbij hebben we de afgelopen jaren met name een sterke groei gezien in overnachtingen op vakantieparken: van 3.437.000 overnachtingen in 2013 naar 4.626.000 overnachtingen in 2018, een stijging van 34.6%. De rol die vakantieparken spelen in de Drentse vrijetijdseconomie (65% van de overnachtingen vindt plaats op vakantieparken) is dan ook bijna een tweemaal zo groot als gemiddeld in Nederlandse provincies (34% van de overnachtingen vindt plaats op vakantieparken).¹

Ook qua werkgelegenheid speelt de vrijetijdseconomie een belangrijke rol. De sector is goed voor zo'n 24.000 banen aan directe en indirecte werkgelegenheid. Dit betekent dat 1 op de 10 Drenten voor zijn of haar inkomen afhankelijk is van de vrijetijdseconomie. Bovendien is het aandeel van de toeristische sector in de werkgelegenheid de afgelopen jaren flink gegroeid: van 7,1% in 2015 naar 8,5% in 2017 naar zo'n 10% nu.

De vrijetijdseconomie speelt een belangrijke rol bij het op niveau houden van voorzieningen en draagt substantieel bij aan de leefbaarheid van het landelijke gebied in Drenthe:

“Toekomstige groei van het toerisme is mede van belang vanwege de draagvlakfunctie van het toerisme. Veel winkels en voorzieningen in de Drentse dorpen zouden vanwege (verdere) krimp van de bevolking verdwijnen als er geen toeristische bestedingen zouden zijn. Daarmee levert toerisme via de aanleg en instandhouding van voorzieningen ook een belangrijke bijdrage aan de leefbaarheid van het landelijke gebied in Drenthe.”²

Die draagkracht is belangrijk omdat de Drentse regio ook kampt met een aantal vraagstukken die haar beperkte veerkracht tonen: Drenthe heeft te maken met een sterke vergrijzing, de jeugdwerkloosheid is hoger dan gemiddeld in Nederland én de groei op de arbeidsmarkt blijft achter bij het Nederlands gemiddelde (2018: 1% groei in Drenthe, 2,2% landelijk gemiddelde in Nederland). Tegelijkertijd kenmerkt Drenthe zich door relatief veel kwetsbare groepen zoals gezinnen in armoede en ouderen met een complexe zorgvraag, én neemt de vraag naar zorg en ondersteuning toe door vergrijzing. Daarbij kampen gemeenten met grote financiële tekorten in het sociale domein.³ Juist in het landelijke gebied – dat economisch veelal kwetsbaar is – biedt de vrijetijdssector tot wel 25% van

---

¹ Factsheet: Kerncijfers en trends, 2018 (Marketing Drenthe)

² De economische betekenis van toerisme en recreatie in Drenthe (Ecorys, november 2018)

³ Welke opgaven liggen er in Drenthe? (CMO Stamm)

de werkgelegenheid. Bovendien zijn de ingangseisen voor veel banen in de vrijetijdssector laagdrempelig en daarmee relatief toegankelijk voor kwetsbare groepen op de arbeidsmarkt.

Vakantieparken: een risicovolle vicieuze cirkel

Het behoud en de ontwikkeling van de vrijetijdseconomie is een prioriteit voor Drenthe. De provincie Drenthe heeft met haar partners de afgelopen vier jaar vanuit het belang van de sector gewerkt aan het programma Vrijetijdseconomie + fietsen. Hiermee is een krachtige impuls gegeven aan de zichtbaarheid van Drenthe, de routenetwerken en de kwaliteit van de verblijfsrecreatie. Daarnaast zijn gemeenten, provincie en de sector in 2018 gestart met het Programma vitale vakantieparken Drenthe. Juist omdat de verblijfsrecreatie zo'n centrale rol speelt in de Drentse vrijetijdseconomie. Met deze Regio Deal bouwen we voort op de volgende activiteiten binnen het Programma vitale vakantieparken Drenthe:

- *Excellentiestrategie*: kansrijke ondernemers worden reeds geactiveerd om hun product te versterken door conceptontwikkeling, het versterken van ondernemerschap en investeringen. Hierdoor kunnen huidige en ook nieuwe markten beter worden bediend. De concurrentiekracht van Drenthe neemt daardoor toe. Als overheid bieden we ruimte aan nieuwe kwalitatief hoogwaardige parken, die zich harmonieus verhouden tot de Drentse natuur. Ook hebben we hierbij oog voor de verduurzaming van parken, onder andere op het gebied van energiegebruik.
- *Transformatiestrategie*: ondernemers, eigenaren en verenigingen van eigenaren worden reeds ondersteund bij het zoeken naar een nieuwe functie voor een niet vitaal park. Denk daarbij aan het legaliseren van permanente bewoning, sloop en teruggave aan de natuur, of bijvoorbeeld de ontwikkeling tot een woonlocatie voor arbeidsmigranten.

Met deze Regio Deal willen we inzetten op het versterken van de excellentiestrategie en onze aanpak verbreden en intensiveren door te focussen op de sociaal-maatschappelijke problematiek en het bestrijden van criminaliteit en ondermijning⁴ die speelt op en rondom vakantieparken. Dit is noodzakelijk omdat een deel van de Drentse vakantieparken zich in een neerwaartse spiraal bevindt of dreigt erin terecht te komen.⁵ Zij kunnen onvoldoende concurreren op de Drentse verblijfsmarkt, waardoor gasten wegblijven, inkomsten dalen en investeringen achterblijven. Dit leidt tot verdere achteruitgang, lees: leegstand. Die leegstand heeft een aanzuigende werking op doelgroepen die als 'niet-recreatieve gebruikers' kunnen worden getypeerd, zoals spoedzoekers⁶ die op de reguliere woningmarkt geen plek kunnen vinden, arbeidsmigranten, mensen die onder de radar willen blijven⁷ en/of criminelen⁸. Hierdoor krijgen deze parken te maken met sociale-, maatschappelijke en ondermijningsproblematiek. Dit ondergraaft de recreatieve functie verder, waardoor de

---

⁴ De exacte definitie is moeilijk in een zin samen te vatten, maar grofweg betekent het de vermenging van de onderwereld en de bovenwereld, de sluipende bedreiging van de integriteit van het openbaar bestuur, overheidsambtenaren en bedrijfsleven, bedreigde bestuurders en ambtenaren, afpersingspraktijken, de innesteling van criminele fenomenen in buurten en woonwijken of het ontstaan van 'vrijplaatsen'. (<https://www.politie.nl/mijn-buurt/lokale-initiatieven/00---korpmedia/ondermijning.html>)

⁵ Gebiedsscan Vakantieparken Drenthe 2019: een onderzoek naar de veiligheid en leefbaarheid op Drentse vakantieparken (RIEC) – de uitkomsten van het onderzoek zijn vertrouwelijk.

⁶ denk aan mensen met schulden, mensen die door omstandigheden zoals een scheiding op zoek zijn naar een tijdelijke woonruimte, illegale vluchtelingen, mensen met psychische problemen of bijvoorbeeld ex-delinquenten

⁷ denk aan mensen die worden gezocht door de overheid, schuldeisers of concurrerende criminelen

⁸ denk aan arbeids-, seksuele- of criminele uitbuiting, witwassen, opslag van criminele goederen of de productie van hennep of synthetische drugs

concurrentiepositie in de vrijetijdseconomie nog verder wordt verzwakt en inkomsten en investeringen daaruit nog verder dalen. Zie hier de risicovolle vicieuze cirkel.

Een belangrijke pijler onder onze Drentse vrijetijdseconomie wordt hierdoor aangetast:

- Onderzoek van ZKA Leisure Consultants onder 209 vakantieparken in Drenthe laat zien 42 % van de parken in bedrijfseconomisch opzicht niet-vitaal is. Een belangrijke reden dat er in Drenthe sprake is van een teveel aan aanbod van vakantieparken in het 'niet-vitale' segment - vergeleken met West-Nederland - is dat deze parken fysiek in stand blijven omdat herontwikkeling of het toekennen van een andere functie vaak niet vanzelfsprekend zijn voor de eigenaar. De zwakkere economie, de geringe ruimtedruk en lage grondprijzen in Drenthe spelen hierbij een belangrijke rol.⁹
- Onderzoek van het Regionaal Informatie en Expertise Centrum (RIEC) onder 197 parken laat zien dat op een aanzienlijk deel permanente bewoning plaatsvindt. Bovendien laat dit onderzoek zien dat een deel van deze parken wordt genoemd in het ondermijningsbeeld: de bundeling van signalen en fenomenen van criminele aanwezigheid en activiteiten binnen een bepaald geografisch gebied. Kenmerkend voor een groot deel van de parken met permanente bewoning is bovendien de hoeveelheid 'witte vlekken' (we hebben de problematiek op deze parken onvoldoende in beeld) gecombineerd met een redelijk tot sterk vermoeden dat er zich zwaardere problematiek afspeelt.¹⁰
- Uit het aantal personen dat in de Basisregistratie Personen (BRP) staat ingeschreven op vakantieparken blijkt dat deze fungeren als een (flexibele) buffer van de woningmarkt. Aannemelijk is dat het aantal mensen dat daadwerkelijk op vakantieparken woont tweemaal zo hoog is dan uit het aantal inschrijvingen blijkt, zoals eerder onderzoek op vakantieparken op de Veluwe concludeerde.¹¹ Verder kan op basis van BRP inschrijvingen geconcludeerd worden dat ook een groot aantal van de bewoners van vakantieparken minderjarig is.¹² Voor een aanzienlijk deel van deze kinderen is de verwachting dat hun woonsituatie een negatieve invloed heeft op hun ontwikkeling.¹³
- Onderzoek toont tevens aan dat op een aantal Drentse vakantieparken sprake is van geweldsincidenten overlastincidenten en incidenten met verdovende middelen of wapens geregistreerd.¹⁴

---

⁹ Actieprogramma Vitale vakantieparken Drenthe (ZKA Leisure Consultants, juli 2018)

¹⁰ Gebiedsscan Vakantieparken Drenthe 2019: een onderzoek naar de veiligheid en leefbaarheid op Drentse vakantieparken (RIEC) – de uitkomsten van het onderzoek zijn vertrouwelijk.

¹¹ Dit is een reële aanname als we afgaan op het onderzoek van Platform 31: wonen in de luwte, verkennend onderzoek naar bewoning van vakantieparken op de Veluwe, 2018.

¹² Gebiedsscan Vakantieparken Drenthe 2019: een onderzoek naar de veiligheid en leefbaarheid op Drentse vakantieparken (RIEC) – de uitkomsten van het onderzoek zijn vertrouwelijk.

¹³ Als het vakantiepark(je) je thuis is: zicht op, en zorg en zekerheid voor kinderen op vakantieparken (De Kinderombudsman)

¹⁴ Gebiedsscan Vakantieparken Drenthe 2019: een onderzoek naar de veiligheid en leefbaarheid op Drentse vakantieparken (RIEC) – de uitkomsten van het onderzoek zijn vertrouwelijk.

De ambitie: een structurele en integrale aanpak van de problematiek

In deze Regio Deal geven we een extra impuls aan de excellentiestrategie binnen het Programma vitale vakantieparken Drenthe en breiden onze aanpak uit met een multidisciplinaire aanpak van de geconstateerde problematiek in het sociale- en veiligheidsdomein. Daarnaast geven we met deze Regio Deal een extra impuls aan de excellentiestrategie binnen het Programma Vitale Vakantieparken Drenthe. Voor het behoud van de economische kracht van de verblijfsrecreatie in Drenthe is het versterken van de bovenkant én het oplossen van de problematiek van de onderkant van het aanbod aan vakantieparken essentieel.

Het versterken van de bovenkant én onderkant van het aanbod aan vakantieparken is essentieel voor de economische kracht van de verblijfsrecreatie in Drenthe. Dit is noodzakelijk gezien de eerder genoemde cijfers. Tegelijkertijd zien wij deze aanpak als bijzonder kansrijk, omdat de parken fysiek helder te lokaliseren zijn én de problemen zich daar concentreren. Een integrale aanpak heeft juist daar een grote kans van slagen. De vicieuze cirkel moet doorbroken worden.

Naast verder investeren in onze excellentie strategie is het onze ambitie met deze Regio Deal een structurele en integrale aanpak te ontwikkelen voor de aanpak van sociaal-maatschappelijke problematiek, bestaande uit drie pijlers: (1) samenwerken aan de aanpak van criminaliteit en ondermijning (2) het versterken van de flexibele schil op de woningmarkt en (3) aanpak sociaal-maatschappelijke problematiek. Daarbij stellen we onszelf ten doel om het aantal parken dat genoemd wordt in het ondermijningsbeeld¹⁵ te halveren in 2022. Ook stellen we ons ten doel om in 2022 de parken met zogenaamde 'witte vlekken'¹⁶ 100% in beeld hebben.

Een belangrijke basis voor deze aanpak is het versterken van de informatiepositie van de provincie Drenthe en de Drentse gemeenten ten aanzien van vakantieparken. Het is onder meer noodzakelijk om een accuraat adressenbestand aan te leggen met betrekking tot wooneenheden op vakantieparken (Basisregistratie Personen en Basisregistratie Adressen en Gebouwen). Daarnaast is het van belang om een overzicht van het aantal gedoogbeschikkingen en een overzicht van de eigenaren of Verenigingen van eigenaars (VVE's) per park inzichtelijk te krijgen. Bovendien is het noodzakelijk om informatie die op verschillende plekken aanwezig is te bundelen. Dat vraagt om het verwijderen van de 'schotten' tussen informatiedomeinen die zijn belegd bij verschillende afdelingen en /of organisaties. Het stelt ons in staat een integraal beeld van de problematiek op ieder individueel park én kan een integrale aanpak ontwikkeld worden voor die individuele parken.

De drie pijlers van de Regio Deal

In deze Regio Deal geven we een extra impuls aan de excellentiestrategie binnen het Programma vitale vakantieparken Drenthe: we voorzien een programma waarin we ondernemers in de verblijfsrecreatie stimuleren te excelleren en investeren samen met betrokken partijen gericht in gebieds- en bestemmingsontwikkeling. De aanpak van de sociaal-maatschappelijke problematiek bestaat daarnaast uit drie samenhangende pijlers:

Pijler 1: samenwerken aan de aanpak van criminaliteit en ondermijning

---

¹⁵ Ondermijningsbeeld: de bundeling van signalen en fenomenen van criminele aanwezigheid en activiteiten binnen een bepaald geografisch gebied

¹⁶ Van een aanzienlijk deel van de parken met permanente bewoning hebben we niet in beeld wat daar speelt, gecombineerd met een sterk vermoeden van zwaardere problematiek.

De aanpak van criminaliteit en ondermijning heeft prioriteit omdat het een belangrijke schakel is in de vicieuze cirkel waar een deel van de vakantieparken in dreigt te vervallen.

Onder deze pijler zetten wij daarom in op de volgende activiteiten:

- Op regionaal niveau werken we in Drenthe vanuit drie basisteams én een regionaal overkoepelend expertteam waarin politie nauw samenwerkt met partners zoals de GGD, RIEC, handhavers en gemeenten om criminaliteit en ondermijning een halt toe te roepen. We maken structurele samenwerkingsafspraken die ook voor de toekomst een verbetering opleveren voor het bestrijden van de criminaliteit en ondermijning in Drenthe.
- Voorkoming én aanpak van mensenhandel zoals gedwongen prostitutie en uitbuiting van arbeidsmigranten. Vier van de twaalf gemeenten geven aan vermoedens te hebben van prostitutie op een vakantiepark bij hen in de gemeente. Daarnaast geven negen van de twaalf gemeenten aan dat er arbeidsmigranten verblijven op vakantieparken binnen hun gemeente. In onderlinge samenwerking met de ketenregisseur mensenhandel Noord-Nederland, de politie Noord-Nederland district Drenthe en de gemeenten ontwikkelen we een toekomstbestendige integrale aanpak voor deze problematiek.
- We verbeteren de signalering, registratie en uitwisseling van signalen van criminaliteit en ondermijning die bij verschillende actoren binnenkomen, denk aan: handhavers, gemeenten, omwonenden, parkeigenaren en GGD. Hoe beter we weten wat er op welk park speelt, des te gericht we in staat zijn criminaliteit en ondermijning strafrechtelijk aan te pakken. Het verbeteren van de informatiepositie is randvoorwaardelijk voor effectiever beleid.

Naast de structurele samenwerkingsafspraken die een duurzaam effect hebben op de aanpak van criminaliteit, heeft de transformatiestrategie van het programma vitale vakantieparken Drenthe een duurzaam effect op het voorkomen van criminaliteit op vakantieparken. Herbestemming van een vakantiepark of -terrein dringt het aantal aantrekkelijke locaties voor criminelen om zich te vestigen terug.

Pijler 2: aanpak sociaal-maatschappelijke problematiek

Als we mensen beter in beeld hebben, kunnen we hen helpen om een woonoplossing te realiseren die een steviger uitgangspunt geeft voor deelname aan de maatschappij én zijn we in staat doelgerichter kwetsbare groepen die zorg te verlenen die zij nodig hebben.

In deze pijler ligt de focus daarom op de volgende vijf punten:

- Een aanpak voor bewoning van vakantieparken door minderjarigen. Het is te verwachten dat een aanzienlijk deel van deze minderjarigen negatief beïnvloed wordt in hun ontwikkeling door het permanente verblijf op een vakantiepark¹⁷. Conform het advies van de ombudsvrouw, werken we aan (1) het in beeld krijgen van de kinderen, (2) het organiseren van de zorg voor die kinderen en (3) het bieden van woonzekerheid voor die kinderen.
- Een aanpak voor mensen die kampen met schulden. Dit zal veelal vragen om een integrale aanpak waar de woonsituatie, de geestelijke gesteldheid en de aanpak van de schuld zelf samenkomen. Randvoorwaardelijk daarbij is dat we zicht hebben op deze groep. Dit vraagt een

---

¹⁷ Als het vakantiepark(je) je thuis is: zicht op, en zorg en zekerheid voor kinderen op vakantieparken (De Kinderombudsman)

betere informatie-uitwisseling en samenwerking tussen de gemeenten, zorginstellingen en bureau schuldhulpverlening.

- We helpen uitbuiting van arbeidsmigranten voorkomen door hen adequater voor te lichten over hun rechten, plichten en mogelijkheden op de Nederlandse arbeidsmarkt. Dit wordt aangevuld met voorlichting over culturele gebruiken in Nederland. Provincie en gemeenten trekken hier samen op in het ontwikkelen van een regionale aanpak op dit thema.
- Ontwikkelen van adequate en integrale zorgconcepten voor mensen in de geestelijke gezondheidszorg. Wat voor schuldenproblematiek geldt, geldt ook voor deze groep: veelal komen er meerdere vraagstukken samen bij het bieden van adequate ondersteuning. In deze Deal hebben wij de ambitie om vernieuwende integrale zorgconcepten te ontwikkelen, waarin spelers op het gebied van huisvesting, handhaving en geestelijke gezondheidszorg de handen ineen slaan.
- Het stimuleren van een goede aansluiting van de vraag naar goed personeel en het aanbod van geschikte arbeidskrachten. Binnen deze deal willen wij aansluiten bij Scholingsalliantie Noord en investeren in de bijscholing en duurzame inzetbaarheid van met name MBO-opgeleiden. Wij willen met het Rijk verkennen hoe we knelpunten op de arbeidsmarkt op een intersectorale en programmatische wijze aan kunnen pakken.

De aanpakken voor kwetsbare groepen met sociale en maatschappelijke problematieken, hangt sterk samen met de aanpak van criminaliteit (pijler 1) en huisvesting (pijler 3). Een stabiel thuis is een belangrijke randvoorwaarde voor een stabiel leven en kwetsbare groepen zijn gemakkelijker slachtoffer van arbeids-, seksuele- of criminele uitbuiting. Bovendien geldt ook hier: zicht op het vraagstuk is randvoorwaardelijk voor impact maken op het vraagstuk. Als we mensen beter in beeld hebben dan kunnen we de mensen met sociale en kwetsbare problematiek daar waar nodig ondersteunen en hen tevens begeleiden richting een reguliere woonbestemming op de woonmarkt. Ook deze hulp wordt vanuit een expertteam geboden, waarin de Drentse politie nauw samenwerkt met partners zoals de GGD, RIEC, handhavers en gemeenten.

Pijler 3: versterken flexibele schil op de woonmarkt

Eén van de voornaamste oorzaken die ten grondslag ligt aan de vicieuze cirkel, is dat een belangrijk deel van de bewoners op vakantieparken geen toegang heeft tot de reguliere woningmarkt. Dat toont zich bijvoorbeeld doordat zorginstellingen en reclassering in sommige gevallen mensen actief doorverwijzen naar een recreatiewoning, vanuit het idee: geen dak boven je hoofd is nog onwenselijker.¹⁸

Onder deze pijler zetten we daarom in op de volgende zaken:

- De ontwikkeling van een alternatief huisvestingsaanbod is van groot belang. We gaan aan de slag met het creëren van 3 à 4 locaties voor spoedzoekers variërend van herontwikkeling van vakantieparken of benutten bestaande bebouwing die getransformeerd kan worden of het creëren van nieuwe woningen, in onderlinge afstemming met woningcorporaties.
- Het ontwikkelen van 2 à 3 locaties die geschikt zijn voor de huisvesting van arbeidsmigranten. Daarmee zijn we in staat hun huisvesting beter te reguleren. Het transformeren van bestaande

---

¹⁸ Gebiedsscan Vakantieparken Drenthe 2019: een onderzoek naar de veiligheid en leefbaarheid op Drentse vakantieparken (RIEC)

niet vitale vakantieparken met dit doel is nadrukkelijk één van de opties.¹⁹ Dat vraagt om substantiële investeringen in een verbetering van het voorzieningenniveau op een park.

- Daar waar parken worden teruggegeven aan de natuur, een nieuwe bestemming krijgen of er anderszins wordt geïnvesteerd in de fysieke structuur van een park doen we dit met een scherp oog voor landschappelijke en ecologische inpassing. Het behoud van de aantrekkingskracht van de Drentse natuur voor recreatieve bezoekers van Drenthe is van groot belang.
- Voor de ontwikkeling van deze projecten participeren we actief in de pilot Flexwonen van het Ministerie van Binnenlandse Zaken.

Het versterken van de flexibele schil op de woningmarkt is een interventie met een duurzaam effect. Er komt immers structureel meer capaciteit bij op de woningmarkt. Bovendien draagt dit bij aan het terugdringen van arbeidsuitbuiting doordat er gereguleerde woonvoorzieningen worden gerealiseerd voor arbeidsmigranten en er daardoor beter zicht op is.

Verwachte effecten

Met de extra impuls voor de excellentiestrategie, de aanpak van criminaliteit en ondermijning, de aanpak van sociale-maatschappelijke problematiek én het versterken van de flexibele schil op de woningmarkt beogen wij (a) de geschetste uitdagingen op de Drentse vakantieparken aan te pakken én (b) inzichten en aanpakken te ontwikkelen die bovenregionale relevantie hebben. Samen met onze partners werken wij aan een Drentse werkwijze waarin vernieuwing door proeftuinen en living labs een belangrijke pijler van de regionale strategie is.

Dit voorstel voor de Regio Deal 'Focus op vrijetijdseconomie' is tot stand gekomen in aanvulling op het lopende Programma vitale vakantieparken Drenthe. Het voorstel is tot stand gekomen in overleg met de overheden en diverse maatschappelijke partners. De komende maanden werken we met alle betrokkenen aan concrete afspraken op programmaniveau en specificeren en kwantificeren we doelstellingen op de drie pijlers. Hierbij denken wij aan specificering en kwantificering op de volgende onderwerpen:

- Een afname van: criminaliteit op vakantieparken, uitbuiting van arbeidsmigranten, oneigenlijke permanente bewoning en mensen met schuldenproblematiek door het zicht op, aandacht voor en handhaving van oneigenlijk gebruik door criminelen.
- Een versterking van: de flexibele schil op de woningmarkt, de grip op kwetsbare groepen en de economische impuls die de Regio Deal in combinatie met het Programma vitale vakantieparken Drenthe (excellentie en transformatiestrategie) geeft aan de vrijetijdseconomie.

Met deze Regio Deal sluiten wij aan bij het Ministerie van Justitie & Veiligheid als het gaat om de aanpak ondermijning; bij het Ministerie van Binnenlandse Zaken met de Stimuleringsaanpak Flexwonen en de (nationale) Actie-agenda vakantieparken 2018 -2020; het Ministerie van Landbouw Natuur en Voedselkwaliteit als het gaat om natuur-inclusieve ontwikkeling van vakantieparken en inpassingsvragen in het landschap; tenslotte sluiten we aan bij het ministerie van Economische Zaken als het gaat om 'Perspectief Bestemming Nederland 2030' van het NBTV Holland Marketing.

---

¹⁹ Voor succesvolle voorbeeld zie: https://flexwonen.nl/praktijkvoorbeelden/?_sft_doelgroep=arbeidsmigranten

Betrokken partijen

Deze Deal wordt ingediend door de provincie Drenthe en gemeenten Aa en Hunze, Borger-Odoorn, Coevorden, De Wolden, Midden-Drenthe, Noordenveld en Westerveld.

Het belang van deze Deal wordt daarnaast onderschreven door de overige Drentse gemeenten Assen, Meppel, Hoogeveen, Emmen en Tynaarlo.

Actieve participatie in deze deal - bij de invulling en uitvoering van het programma - kan verwacht worden van de volgende partijen: Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid, Nationale Politie eenheid Noord Nederland district Drenthe, GGD, Natuur- en Milieufederatie Drenthe, Natuurmonumenten, RIEC, RECRON, Recreatieschap Drenthe, Staatsbosbeheer, Het Drentse Landschap, Programma vitale vakantieparken Drenthe, Vereniging Nederlandse Gemeenten en de Vereniging Drentse Gemeenten. We werken de komende tijd verder aan het uitbreiden van relevante meewerkende partijen in deze coalitie. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de woningcorporaties.

Deze Deal is gericht op mensen die hun toevlucht zoeken tot vakantieparken (zoals spoedzoekers, arbeidsmigranten, mensen die onder de radar willen blijven en criminelen) en de eigenaren van vakantieparken. Bij de vorming van het programma voor deze Deal en in de uitvoering van deze Deal worden de doelgroepen betrokken. Criminelen vallen hier vanzelfsprekend buiten.

Bijdragen van verschillende partijen

Met dit voorstel voor een Regio Deal doen we een beroep op het Rijk voor een gezamenlijke, brede, integrale en structurele aanpak. Met de ondertekening van de (nationale) Actie-agenda vakantieparken onderkent het Rijk samen met de provincies de opgaven waar we voor staan. Met deze Regio Deal willen we een omgekeerde en positieve beweging teweeg te brengen voor een sterke verblijfsrecreatiesector in Drenthe.

Niet-financiële bijdragen van Rijk en Regio

Met deze Regio Deal dragen we actief bij aan de inspanningen van de (nationale) Actie-agenda vakantieparken, om verbeter- en knelpunten in de wet- en regelgeving aan te pakken en toe te passen. Waar dat voor de uitvoering van deze Regio Deal nodig is, vragen we van het Rijk aanvullend om specifieke regelruimte.

Tevens vragen wij een inhoudelijke bijdrage van dossierhouders en inhoudsexperts bij het Rijk. Zij hebben zicht op de problematieken en aanpakken die landelijk spelen. Daarmee kunnen zij als liaison een bijdrage leveren aan de kwaliteit van deze Regio Deal én kunnen zij bijdragen aan het verspreiden van de inzichten en aanpakken die in deze Regio Deal worden opgedaan.

De bijdrage van het Rijk aan deze deal is ook belangrijk voor het creëren van draagvlak voor deze deal in de regio. Met name daar waar het gaat om huisvestingsvraagstukken. Die zijn zowel kostenintensief als gevoelig vanuit het perspectief van ruimtelijke invulling. Commitment van het Rijk aan dit vraagstuk onderstreept het belang ervan.

De niet-financiële bijdrage van de regio zal in ieder geval betrekking hebben op kennis van de problematiek op vakantieparken, ervaring met de aanpak van vakantieparken vanuit het Programma vitale vakantieparken Drenthe én de inzet van mensen. Bovendien ligt een belangrijke bijdrage van

de regio in het regisseren van dit proces over alle actoren heen. Hier ligt een belangrijke sleutel tot integrale samenwerking.

Financiële bijdragen van Regio en Rijk

De Regio investeert met het programma Vitale Vakantie Parken Drenthe al 8,7 miljoen euro (in middelen en menskracht) in de vitalisering van vakantieparken voor de periode 2018 – 2023. We richten ons hierbij op de eerder beschreven excellentie- en transformatiestrategie. Voor de extra impuls aan de excellentie strategie en de gerichte aanpak van sociaal-maatschappelijke problematiek en ondermijning en criminaliteit stellen de provincie Drenthe en de deelnemende Drentse gemeenten samen nog eens 5 miljoen euro ter beschikking tot en met 2022 ten behoeve van deze Regio Deal. Een aanvullende cofinanciering van het Rijk ter grootte van nog eens 5 miljoen euro maakt het mogelijk in een kortere periode tot een effectieve uitvoering van de aanpak te komen.

Governance

De provincie Drenthe regisseert, faciliteert en beheert de middelen die door de Regio Deal beschikbaar komen en stuurt op de verdeelsleutels op basis van inhoud en doelstelling van het te ontwikkelen programma en de projecten. Om zicht te houden op de voortgang van de uitvoering van de Regio Deal en bij te kunnen sturen, is het wenselijk om de voortgang te monitoren. Hiervoor zullen we gebruik maken van bestaande systemen waarmee goede ervaringen zijn. Bovendien laten wij ons hierbij ondersteunen door het Datahuis van de provincie.

Organisatorisch sluiten we met deze Deal zoveel mogelijk aan bij de reeds bestaande structuren van het Programma vitale vakantieparken Drenthe. De eindverantwoordelijkheid voor deze Deal ligt bij een stuurgroep waarin deelnemende gemeenten én de provincie Drenthe zitting hebben. Ten behoeve van commitment op de uitwerking van de Regio Deal wordt de stuurgroep aangevuld met bestuurders van een aantal relevante maatschappelijke organisaties en ondernemers in vakantieparken.

Tijdens de uitvoering van de Deal is organisatorisch vermogen beschikbaar van het Recreatieschap Drenthe²⁰, de basisteams, het regionale multidisciplinaire expertteam én verschillende samenwerkende partijen op het gebied van criminaliteit en veiligheid, kwetsbare doelgroepen en de Drentse natuur. Beleidsmatige vindt de verantwoording over de uitvoering - en voortgang daarin – plaats door aan te sluiten op de begrotingscycli van de aanbiedende gemeenten en de provincie. Zij krijgen een presentatie van de deal en het onderliggende programma aan projecten, zodra dit uitgewerkt is. Daarnaast krijgen zij jaarlijks een update over de voortgang van de lopende projecten, passend binnen hun begrotingscyclus.

---

²⁰ Recreatieschap Drenthe is een samenwerkingsverband van en voor de Drentse gemeenten en de Friese gemeente Ooststellingwerf voor recreatie en toerisme.